

ÚTVARP FØROYA 62 ÁR Í DAG

Tað var tann 6. februar í 1957, at Útvarp Føroya fór undir regluligar útvarpssendingar. Fyrstu tíðina var senditíðin ógvuliga avmarkað. Stjóri fyrstu trý árin var presturin Axel Tórgarð. Í 1960 varð Niels Juel Arge settur sum stjóri. Hann hevði starvast í útvarpinum frá byrjan og hann gjørdist skjótt ímyndin av útvarpinum. Hann røkti stjórasessin í 30 ár til 1990. Í 1884 var Sjóntvarp Føroya stovna. Í 2005 vórðu báðir stovnarnir lagdir saman í ein stovn, Kringvarp Føroya.

Niels Juel Arge til
arbeiðis í studio í
Útvarpinum saman
við Ingun Larsen
úr umsitingini í
Útvarpinum

Hundrað ára føðingardagur

Í morgin, 7. februar, fyllur Emma Jeppesen (fødd Faulenborg) 100 ár

Í 1905 kom ein ungur maður, Christian Andreas Faulenborg, til Havnar á veg til Viðareiðis at verða tilnevndur prestur í Ónagerði. Kom-in til Havnar helt hann nakrar fyrilestrar í Meinigheitshúsinum í Havn, og áðrenn hann fór til Viðareiðis, vendi hann sær til Johan Vilhelm Mohr á Skansagarði og spurdi, um onnur av hansara døtr-um, sum spældi upp á orgul í Meinigheitshúsinum, kundi koma til Viðareiðis at vera húshjálp hjá sær í Ónagerði.

Pápin játtaði hansara umsókn. Dótturin, Dorthea – vanliga kallað Malla – fødd 1886, gjørdist húshjálp í Ónagerði, hóast hon hevði fingið at vita, at tað spókti á prestagarðinum.

Í 1908 giftust tey og fingi tvey børn, Gunnar og Anne Maria, áðrenn tey í 1915 fluttu í annað prestaembæti á Mors í Norðurjyllandi.

Tey giftust í Klaksvík og fóru haðani til Viðareiðis við nýggjum 8-mannafari doypt Dorthea, sum merkir "Guds gáva."

Inni í Christianskirkjuni hongur hetta 8-mannafarið "Dorthea." Tá ið kirkjan varð vígd í 1963, var Malla – Dorthea – hjástødd sum boðin gestur. Faulenborg, prestur doyði 1960.

Í bókaverkinum J. H. O. Djurhuus, Ein bókmentalig ævisøga II, sum Hanus Andreassen [Kamban] skrivaði og Mentunargrunnur Studentafelags gav út í 1995, lesa vit:

"Prestur um hetta mundi var Christian Andreas Faulenborg. Hann hevði gift seg við eini ungari vakrari havnargentu, Mallu, dóttur Vilhelm Mohr. Tað tykist, sum ikk sørt av vertskapi og stuttleika hevur verið á prestagarðinum í Ónagerði um hetta mundið. Janus skrivur til Onnu tann 1.3.1910: "Og hvussu formar seg fyri tær lívið? Hugnalig chokoladagildir hjá pastor F. við eftirfylgjandi stuttligum dansiløtum? Og tað skilt av hesum og øðrum brøvum, at kona hansara elskaði at dansa, og at hennara vakurleiki og elegansa kom til sín rætt, har Terpsichore [ein av teimum 9 disunum í tí griksku gudalæruni] – dansins musa – hevði sín gandastav á lofti."

Á prestagarðinum var eisini eitt ávíst mentunarligt umhvørvi. Faulenborg var flogvit og "klassikari." Janus stókk ofta inn á gólvið í Ónagerði og var vælkominn har. Hann og Faulenborg hava ivaleyst havt nógv at tosa um. Lagt kann verða aftrat, at Faulenborg var góður uppalari.

Christian Faulenborg, prestur á Viðareiði frá 1905 til 1915 og børnini Maria, Gunnar og Emma

Føroyingar, sum vóru húskallar á garðinum, fingi samstundis undirvísing í málum frá presti. Magnus Skæling lærði franskt har norðuri. Louis Zachariassen lærði í 1911 týskt í Ónagerði. Hetta var kanska fyrsti spírinn til, at hann seinni fór undir at týða Faust eftir Goethe."

Tá ið Faulenborg, prestur, legði frá sær vegna aldur, fluttu hann og kona hansara, Malla, í eina íbúð á Amager, Stokrosevej 2,2 t.v., sum var víðopin, tá ið Chr. Matras og konan og Tróndur Olsen og konan og annað gott fólk pikkaðu upp á dyrnar.

Tað vóru hugnaligar løtur við góðum mati og andbornum práti.

Presturin doyði 1960 86 ára gamal og Malla doyði 1967 81 ára gomul.

Sum longu sagt fluttu hjúnini Malla og Chr. Faulenborg við tveimum børnum til eitt prestaembæti á Mors í Norðurjyllandi í 1915. Har fingi tey teirra triðja barn, eina dóttur, sum fekk navnið Emma.

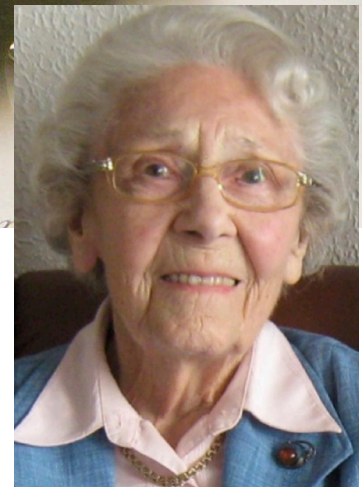
Tað er hendan Emma, sum fyllur 100 ár í morgin (7.2.).

Í 42 ár var Emma skrivstovu-leiðari í tí 160 ára gamla handlinum Permin, sum seldi til handlar og

ikki privat, og framhaldandi selur víða um í heiminum alt hugsandi tilfar til brodering.

Sum nýklaktur studentur í 1936 vitjaði Emma saman við pápanum ommu og abba úti á Reyni og skyldfólk í Kirkjubø, og fyri 4 árum síðani vitjaði hon aftur úti á Reyni og í Kirkjubø. Hetta var hon sera fegin og takksom fyri. At Sjóntvarp Føroya hevði beinleiðis samrøðu við hana í miðbýnum í Havn á Ólav-søku, gleddi hana nógv.

Emma giftist í 1942 við einum verkfrøðingi, Martin Jeppesen.

Emma Jeppesen – fødd Faulenborg, sum fyllir 100 ár í morgin 7. februar

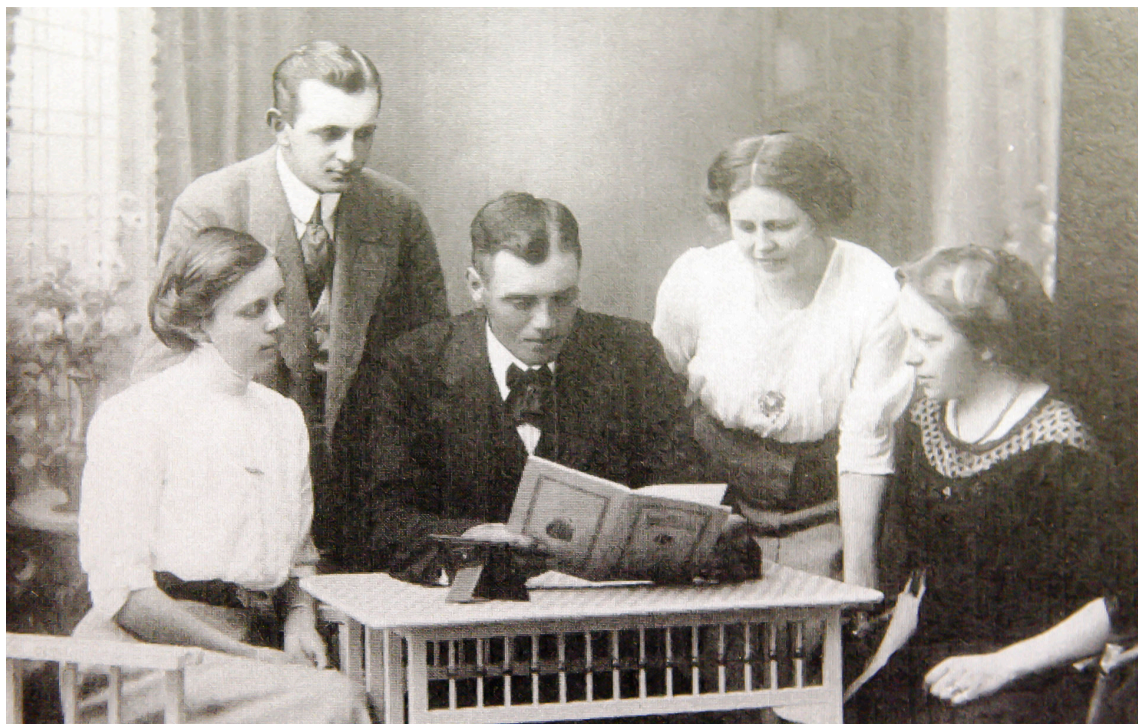
Hann doyði fyri nøkrum árum síðani.

Í 1945 vórðu Martin og ein vinmaður hansara handtiknir av Gestapo og beindir í Vestre Fængsel, tí teir vóru avdúkaðir sum "frihedskæmpere." Um kríggjð ikki endaði einar 40 dagar seinni, høvdu Martin og vinmaðurin ætlandi endað sína dagar í einum gasskamari í Týsklandi. Hetta vóru óndir dagar. Mamma Emmu, Malla, lovaði tá burtur í olmussu.

Emma og Martin vóru barnleys. Hóast 100 ára gomul er Emma væl fyri: býr einsamøll í einum 8-hædda háhúsi í útjaðaranum av Keypmannahavn. Sær og hoyrir væl sum fólk flest, keypir inn og ger sín mat, hevur regluligar hugnaløtur saman við eldri/gomlum vinfólki, og føðingardagin í morgin heldur hon í býnum saman við innbóddum.

Í Føroyum og í Danmark hevði hon 14 systkinabørn, av teimum eru 3 á lívi: Guðny Mohr Mortensen fødd Patursson, Grimhild Gregoriussen fødd Mohr og undirritaði.

Heri Mohr

Frá vinstru: Valborg, Einar, maðurin hjá Valborg, Jeja og Malla